

I číslo stojí len 2 hal.

Ročník II.

V Uh. Skalici. dňa 25. marca 1904.

Číslo 13

„POKROK“ vychodí každý piatok.

Adresa pre všetky zásielky:

Josef Teslík Uh. Skalica (Szakoleza).

Oznamy (inzeráty) účtujú sa levne a
platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 kor. — Na pol roku
1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii
a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov
stojí 2 hal.

Predplatné do cudzozemska 5 kor.
Bezmenné a nevyplatené dopisy sa ne-
prijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Na deň 25. marca.

Hymna striezlivých a zdržanlivých.

Nápev: *Bože cos Poľsku*

Bože, čoš ráčil cez toľko sto rokov
zachovať, vieru, v srdci našich otcov,
pestoval si v nich úprimnú pobožnosť
zachránils' ich svetochýrnu skromnosť,
deti tvojich verných vrúčne Ťa prosíme,
dedičstvo otcov zachovaj nám Pane!

Nad nami hrozné mračná sa zdvíhajú,
hriechy a farchy v biedu nás stláčajú,
my jak somdletí spíme sen nedbalstva,
ľaháme jarmo hriechu aj otroctva,
potomci kleslí vrúčne Ťa prosíme:
horlivosť svatú zapál v srdciach Pane!

Nechže rozkvetá národ i vlasť naša
po mnohé šťastné blaženosti letá,
miernosť a práca so svatou milosťou
nechže ratuje rodinu premilú,
boľastným srdcom všetci Ťa prosíme:
chlieb, vieru otcov zachovaj nám Pane!

Lazar jak biedny, tak z hrobu vstávame,
jarmo so šije, putá s rúk strháme,
v striezlivé rady my sa už sriadime,
o pomoc v boji k Tebe si vzdycháme:
Otče všech miernych vrúčne Ťa prosíme,
posilniť ráč nás hromovládny Pane! . . .

Rodomil Igrín.

TELEGRAMMY.

Berlín 21. marca. „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ prináša senzačnú zprávu, že ruské loďstvo pod admiralom Makarovom vyplulo v noci z Port Arturu, uniklo lodiam japonským a spojilo sa s oddielom loďstva vladivostockého.

Londýn. V japonskom vojsku vypuknul tyfus. Denne zomiera mnoho vojakov. Na rieke Jalu prišlo ku srážkam medzi ruskými a japonskými strážami.

Londýn. 20 marca. Vyšlo na javo, že japonská loď Mikasa bola v boji 10. a 11. marca zasiahnutá asi 10 granátmi z pevnostných del, a že bola značne porúchaná.

Petrohrad. 21. marca. Na rieke Jalu nie je ešte ani jedného Japonca, cesty v Korei sú strašné, doprava vojska a potravy skoro znemožnené.

Slovenský ľud a alkohol.

„Život a pokrok každého národa závisí v udržovaní a zdravom rozmnožovaní jeho schopných jednotlivcov“, tieto slová povedal Dr. Rudin na protialkoholickom kongrese v Bremen, v máji roku 1903: Udržovanie jednotlivcov v národe pri zdraví a sile, znamená podporovať a siliť celý národ, z nehož ten jednotlivce, to individuum pochádza. Starosť o dušu a zdravie len jedného nešťastného alkoholistu slovenského znamená starosť o všetok ľud, o jeho blaho a zdravie.

A čo vyžaduje postavenie nášho ľudu, jeho biedne hmotné pomery, jeho duševná žobrota našej starosti? *Bože môj! tu musíme si vzdychnúť, keď by sme len stačili, pomáhať, liečiť, slzy osušovať, sýtiť, šatiť, osvecovať, prebúdzat, poučovať.* Kde najst lieku, kde potechy, kde balsamu na boľavé srdcia, na chorý mozok, pre temnú dušu. Náš ľud je chorý; ťažko nemocný, tuším, nevyliciteľne chorý, možno snáď nazvať život jeho životom, či je to nie živorenie, zamieranie a strašné utrpenie, refaz boľaví a žiaľu ten život nášho človeka?

Celé naše kraje zahalil duch zkazy, biedy a moru svojim čiernym plášťom, ľudia onemeli, úsmev a spokojnosť zmizol im z tváre.

Chulúpky naše staly sa jaskyňami hriechu, zvady, zlosti, prestaly byť tichým kútom šťastia a rodinného blaha, tieto vystaľovali sa a ich miesto zaujal nový hosť, nevolaný, vtieravý a bezočivý, hosť . . . alkohol, špiritus!!

Od polstolia podrýva zdravé korene nášho ľudu, tento ohavný nepriateľ, už polstolia zmieta našim národom alkoholizmus, otravuje našich otcov, ničí úbohú matku, obľubuje naše dieťky. Hosť tento vyberá si jako divoch pekné obeť každý rok, mladých mužov smrti v náručí, mládež v žaláre, starých v potupu a hanbu, ženy v nemravnosť a všetkých spolu v tmavý hrob.

Alkohol snižuje rozmnožovanie národa a doháňa ho k vymretiu. Zvyšuje úmrtnosť!

Zvyšuje výkonnú silu pracovníkov, rozmnožuje zbojstvá. Poškoduje týmto rozpínanosť rasy, národa v boji o život s inými národami.

Vláda alkoholu je nad nami silná, ohromná. Od narodenia až po hrob je náš ľud v jeho moci.

Preč od tohoto nepriateľa, ktorý viacej ľudí zničí, nežli vojny, preč od tejto moci, ktorá ničí v nás dušu a lásku k blížnému.

Úzera s dobytkom.

Nemôžem sa sdržať, aby som ku výstrahe našich spolubratov neopísal ten smutný stav v ktorom sa ľud náš roľnícky nachádza. Nevie, či aj inde je to tak, či aj naši susední sedliaci sú tak blbí, zaostali, ako my u nás v Mokrom Háji.

Proti každej nákazlivej nemoci sa musí človek brániť všemožným spôsobom a medzi našim ľudom mokrohajským strašná choroba sa rozširuje, ktorá temer polovičku našich roľníckych rodín na mizinu vyvedie. Počet tento choro a slabomyseľných našich spolubratov zo dňa na deň vzrastá a ja, jako jednoduchý roľník, prosím, by naši susedia tiež v milom nám „Pokroku“ opisali, zdáľiž i u nich tiež nepanuje tento smutný stav, a s radou prispeli, ako by sa tomu dalo odpomôcť?

Bol som na jarmokoch v Malackách, v Sobotišti atď., a ostal som ako hromom omráčený. Veľká čiastka mojich mokrohajských spolubratov je v strašných drádoch úžerníkov. Nemajú svojho vlastného dobytku. Majú voly i kravy, lenže neprislúchajú im. lež sú majetkom úžerníkov. Páni hospodári, ktorí medzi tých predných patria, majú jedon aj dva okruchy, privedú volky na jarmok, úžerník ich im odpredá, a nové kúpi s výdelkom po odtiahnutí útrat, ktoré pohltnú značnú čiastku výdelku, sa delia. Oni ako otroci chodia z jarmoku na jarmok, ako ich jejich úžerník komandiruje, a čo im dá, to so sohnutým chrbátom prijímajú.

Pfuj! myslel som si prv, ale potom mi ich bolo ľúto. Ľudu môj zbalelý, kam si si

podel rozum svoj. Nevidíš, že s úžerníkovým dobytkom sa dostahovala do domu tvojeho morová rana, ktorá teba, ba i dieťky tvoje na žobrácku palicu privedie. Slepý národe, kam ťa falošná pýcha sedliacka privádza. Myslíš si, že to nik nevie o tebe, a ver mi, keď ťa vidím na jarmoku, na čele tvojom to máš vyrazené, že si otrokom úžerníkovým. Ukáž mi len jedného človeka, ktorý by bol, držiac úžernícku lichvu, sa udržal, každý vyšiel na vničo, prišiel o všetko, stal sa bedárom a žobrákom.

Tákýchto kandidátov je u nás v Mokrom Háji veľmi mnoho.

Predtým chvojničania boli chýreční otroci v tomto ohľade, dnes sa vymaňujú a náš sprostý ľud zo dňa na deň viac do toho upáda.

Bratia roľníci, kdekolvek sa sijdete s takymito našimi zbalelami, otvárajte im oči, a vy, pane redaktor, venujte tejto otázke tiež trochu času, aby nám ľud náš kresťanský nezahynul.

Mokrohajčan.

K otázke tejto sa ešte vrátíme, a prosíme vás, sdelte nám v tomto ohľade všetky vaše zkušenosťi, veď je to pre vašu obec otázka života.

Redaktor.

Noviny z blízka i z ďaleka.

(Dopisy).

Liptovsko-oravské noviny.

— Z Oravy. *Tie naše biedy.* (Dokončenie).

Najhoršie je to, že nikto sa neobzrel, nepostaral o to, aby — následkom upadnutia plátenictva — výživy pozbavený ľud k druhému zamestnaniu, zárobku sa dostal. Naše hornaté kraje bohatstvo hôr, ohromná sila vody samo sa ponúka k založeniu veľkých závodov, fabrik práve teraz, keď už aj železnica hore Oravou hvizda. Tu mohol by ľud náš vyhľadať si chlieb, nebol by nútený bývať utekať do Ameriky!

Či veľkokupci pláteníci nemohli složiť kapitál a sriadiť prádelne, tkálne, farbovne? V takých závodoch na stá robotníkov mohlo mať istý chlieb! Bolo v Hornej Orave viac farbovní, manglov, len že zanikly. Práve len v Stanici Schiferovská farbovni dáva sice viacaj ľudom výživu, len že i tá mohla by vo väčšom rozmere pracovať veď, tuším, i štátnu subvenciu (podporu) má. V Námestove a vo Vavrečke sú nepatrné farbovne, v Tvrdošine prestáva.

Ani domáci priemysel sa nerozšíril, ba práve i ten upadáva. Horno-oravský tkalcovský spolok tiež nepracuje v toľkých rozmeroch, v jakých by mohol k výžive ľudu ani len v jednej obci nedostačuje. Dorábanie ľanu, konôp, čo raz sa umenšuje. Ešte len v nedávnych časoch ľud svoje domáce potreby s vlastnou výrobou zaoškrýl ba ešte i utížil pár grošov; teraz, zvláštne v bývalých plátenických dedinách a v mestečkách, všetko doma potrebné plátno kupujú. Je to tiež slabá strana naša, že nechávame náš starootcovský kraj, a tiež holdujeme tej daromnej a drahejšej móde!

Jako pomohlo by sa ľudu s rozšírením domáceho priemyslu: drevených výrobkov, košíkárstva. Dreva je dosť, len že sa jako stromový materiál vyváža za lacný groš a nemáme z toho iba ak tú turmanku — no i tá zväčša v kréme ostane! Popri našich vodách kofké priestory sú zarastené vrbinami. Či by sa tu nemohlo dorábať prúta ku pleteniu košíkov aj jemnejších košíkárskych prác? Jaké krásne výrobky bolo vidieť na žilinskej výstave. A náš ľud by bol schopný k tomu, ual by i času cez zimnú dobu, len ho poučiť a priviesť k tomu. V trstenom chotári je súca hĺna hrnčiarska. Teda rozšíriť by bolo treba hrnčiárstvo, — ktoré sice od dávna sa prevádza v Trstenej, lenže upadáva i to. Nemohol by sa tu hrnčiarsky závod utvoriť? A čo všeličo by sa mohlo u nás utvoriť v prospech výživy ľudu? Príroda obohatila našu Oravu mnohými darmi, ktoré ležia sťa zakopaný poklad.

Len tak sa dá pomôcť biede, uhostivšej sa v Orave, keď sa dá ľudu zárobok doma, vo vystavených fabrikách u nás, udomácnením a rozšírením domáceho priemyslu. Tak sa dá nahradiť neúrodnosť pôdy, zlá premenlivá klima (povetnosť) a následkom toho nepatrný výnos hospodárstva. Utekajú do Ameriky i gazdovia majúci svoje role, bo nemôžu vyžiť, tým viac uteká chudobný, bezmajetný ľud.

Toto sťahovanie nedá ťa hatiť ani zákonmi, ani vlasteneckými frásami, ani maďarskými ško-

lami. Tu treba pomáhať skutkami, dať ľudu prácu, by si na staré dni niečo odložil. Tá Amerika tiež nám všetky biedy neulavuje, bárs aj pekný groš prichádza odtiaľ, nejeden si vyplatí dlžoby, ba nadobudnul i majetok, ale predsa v duševnom a mravnom ohľade veľkú škodu nám zapričinuje. O čom si príležitostne ešte prehovorme.

Na krátko toľko som chcel povedať o tých našich biedach oravských, o našom úpadku na poli národohospodárstva. Tu som poukázal na hlavnú a základnú príčinu vystaľovectva. Len keď tie príčiny zaniknú, na ktoré som poukázal a vykoná sa to v prospech ľudu, čo pri našich pomeroch v Orave sa dá, môže prestať utekanie ľudu nášho do Ameriky.

Počúvame, že páni oravskí už sa radili v Kubíne o založení jakéhosi spolku ku zveľadeniu premávky, obchodu, priemyslu u nás. No nevieme, či to tiež nie je len cieľ, čím prv rozšíriť a upevniť maďarsko-vlasteneckého ducha aj v Orave!

Pri biedach hmotných čo všeličo tlačí náš ľud v duševnom a mravnom vývine, o tom si snáď prehovorme ešte budúcne.

Horňo-oravec.

— Cajla. (Prešp. stol.). Pán redaktor!

Ťažko píšem: ruka mi vie lepšie kopať, ako pero obracať, ale predsa sa púšťam do toho, aby som Vám jedno-druhé napísal. My sme susedovia Pezinčanov a tiež vinohradníci a roľníci. Naše vinice a oziminy veľmi dobre prerozmávaly, len že je to ešte v rukách božích. Jarné práce sa otvorily, robotníci majú od 90 kr. až po 1 zl. 10 kr. denného platu, k tomu tiež denne liter vína a po dokončenej práci oldomáš. Tak si to naši nádenníci žiadajú, inak by nám „štrajkovali“. — Na našom chotári, tam za pezinckým kúpeľom, zariaďuje sa teraz nová továrna na medený liadok či skalicu, ku striekaniu vinohradov nám potrebnu. Ako tento podnik bude prosperovať, ukáže budúcnosť. U nás také veci sa nedaria. — V našich horách máme i kamenolom na vápenistý kameň. Minulú sobotu lámali a trhali dynamitom väčšiu skalu a pritom jedného mladíka, asi 16-roč., Tomáša Solgu, neskorou upozornili na výbuch a tak zle chudíak pochodil. Jednu nohu ztratil, lebo sa mu musí amputovať. Obozretnosti pri ťažších a nebezpečnejších prácach nikdy niet nadbyt. — Povedomie národné, bohužiaľ, u nás niet, lebo nemáme muža, ktorý by nás obznamoval s plodami literatúry slovenskej a do srdca vštepoval ideu „svoj k svojmu“ a uvádzal nás v chram národnosti, aby sme ukázali mohli: čo sme a čo byť máme my Slováci. Tunajší ľudia nečítajú ničoho, ba ešte sa vysmieľujú z tých niektorých, ktorí predplatia sa na noviny. A to je najsmutnejšia stránka našich ľudí, lebo veru čítať by mal každý, však vieme, že sprostého neváži si nikto. — Bratia, Slováci, píše a podávajú zprávy do týchto našich novín, lebo len tak sa poznáme a budeme vedieť, kde nás čo bolí.

Martin Nebojsa.

— Hasprunka. (Prešp. stol.). Konečne môžem z našej obce aj niečo potešiteľného cteným čitateľom sdeliť. Dňa 28. marca bude u nás slávnostné otvorenie nového potravného spolku. Teda veľkonočné buchty a babovky budú naše gazdiny už zo spolkovej múky piecť. Sláva zakladateľom a horlivým členom, proroci už zanikli, čo vždy prorokovali, že nebude zo spolku nič a že to židia nedovolia, aby sa otvoril. Teraz nastáva nám povinnosť držať sa spolku, pretrhať všetky svazky s našimi úžerníkmi a nechať ich na pokoji, nech žijú z masti, ktorej behom rokov na seba nabrali.

Teraz nám Bernáti len rozprávajú, že obchod nič nenesie, že to nič nestojí. Ja sa pýtam, kde ste nabrali stovky, tisíce, odkiaľ je možné to dobré živobytie?

Buďme jak mravenci, gazdujeme spoločne, len majme jednu myseľ, pevnú vôľu a lásku k veci.

Prajem našemu kresťanskému podniku m oho zdaru a obchodu rozkvetu k dobru našej obce a k sláve vlasti. Tak nám Pán Boh pomáha. Výborník. (Teší nás velice, že si nášho poučovania všimáte, vždy Vám ochotne poradíme a keď bude čas prideme sa k Vám pozreť. Red.)

— **Z Prešporoka.** Srdečne sa tešíme a ďakujeme vám, že častejšie uverejňujete zprávy. Prijmite aj týchto niekoľko riadkov mojich.

Pred iným srdce zarmucujúcu zvest' vám sdelujem: Zomrel P. Guido, otec r. pp. františkánov. Musíme byť povďační pamiatke jeho. Bol našim kazateľom, ustrojil krížovú cestu a horlivo nás učil spievať a zaviedol Radlinského Spevník, tak že už teraz môže panovať po chrámoch prešporokských jednota ohľadom spevu, čo je veľmi vážny krok k sjednoteniu Slovákov. P. Guido bol našim krajanom rodom z Mokrého Hája. Tak švarný a silný, jak tamejší šuhaj. Pred pol rokom nám ho preložil do Stolného Belehradu, a tu ho zachvátilo zapálenie pľúc a povalilo muža 30-ročného do hrobu. Vďačná mu pamät', našemu p. Guidovi a vášmu Jankovi Horvátovi z Mokrého Hája. Sláva večná vernému Slovákov. Len to nám ľúto, že, chudák, v ďalekej zemi, od rodu odtrhnutý, iste aj bez slovenského nápisu náhrobného musí odpočívať. Iste ani pri pohrabe mu slovensky nezaspievali.

Druhú vám sdelujem, že nám veľmi schádzalo, že sme sa nemohli dočítať dopisu o našej fašiankovej poučnej zábave. Už je snáď trochu neskoro, tak ju nebudem dopodrobna opisovať, len toľko sdelujem, že takej schôdzky sme tu ešte nemali, národa sa shrnulo so všetkých strán sila. Jak keby ten národ už všade oči otváral, keby medzi nami i naďalej svornosť panovala, to by sme my tu mohli skromaždenia vydržiať, kde by sa aj 2—3 tisíce národa shrnulo, počúvalo a prebúdzalo. Tak horliví mužovia, jak bratia Machalka, Kubovčák, Hamras, Idzi, Grajciar, Michalec, Špaček, Lachovič, Kokeš, Sítar, Machač, Zedník, Vilimek, Klsák, Milko, Gallo, Simončič, Proháška, Rehák, Gajdoš, Makovsky, Eunenkel a ešte mnohí iní, ktorých mená mne teraz tak na rýchle nenapadnú — odpustite — a keď ešte k tomu pridáme oduševnenosť našich žien a švarných dievčat, to všetko veľké nádeje v nás vzbudzuje, len tieto tri veci sú nám potrebné: 1. svornosť, 2. svornosť, 3. svornosť na základe spoločnej lásky, ktorá omyle a slabosťou odpúšťa a bezsústne dobroreči a dobročinní.

Čistý zisk zábavy bol sľúbený chudobným deťom na šaty, k tomuto cieľu nám prispel i veľk. pán P. Novák, kanonik, 40 korunami, Pán Boh zaplat, to je otec starostlivý.

Zo zisku sme dali doniesť jak znak uznalivosti všetkým spolúčinkujúcim, obzvláštne neuváňaným a slávičím spevákom obraz Sv. Cyrilla a Methoda od Kočiho z Prahy, obraz týchto apoštolov našich vskutku krásny, nemal by chýbať v žiadnom slovenskom dome.

Deti oblečieme celkom v skromnosti aby nevedela pravá, čo čini ľavá, dňa 27. marca večer o 1/8 v miestnostach Idziho, Šancova ulica. Zvláštne pozvánky sme nevydali. Touto cestou povoláme všetkých bratov, zaujímavých sa o vec. Oblečeno bude 12 detí.

Srdečne vám ďakujúc za uverejnenie týchto riadkov, zostávam váš brat.

Ročomil Igrin.

— **Od Červeného Kameňa.** (prešporokská st.) Blahorodý pán redaktor! Obec Vištuk je akoby schovaná v jednej doline pod Malými Karpaty. O živote tamejších občanov málo vie svet, málo sa dočíta široké obecnosť; bo oni pracujú bez kriku v tichej skromnosti. Ponevác ale občania vištuckí v posledných časoch mužne začínajú sa stavať do radov kresťanskej samoobrany, tak, myslím, že to už len musí sa dať do verejnosti ku pochvale ich samých a ku povzbudeniu druhých.

Občania vištuckí založili si totižto potravný spolok, ktorý jakožto filiálka susedného pudmerického potravného spolku otvoril si tam 28. marca t. r. sklep na potravné články. Spolok utvoril sa predbežne zo 42 údov, ktorí zložili na úctastiny 2046 k. Čata je síce ešte malá, ale je nádej, že sa k nej pridružia onedlho aj tí, ktorí sa teraz na statných bojovníkov zo zvedavosti alebo z bojazlivosti len tak z poza múra dívajú. Najväčšiu zásluhu o založenie spolku má predne dôst. p. Ján Markovich, dekan a farár vištucký a tiež František Peško. Toto sú vodcovia vištuckanov. Bratia izraelskí ma porozumia, keď spomeniem, že Gedeon s ne-

patrnou čatou 300 mužov rozvával šiatre Filištincov. Filištinci sedia dnes na krku úbohého kresťanského ľudu. Doteraz cicali ľud, predávajúc mizerné veci draho. Teraz bude už tomu koniec. Ľud stavia si sklepy, a protistojáce šiatre srúti sa samy od seba na kopy. Doteraz musel si to kresť. ľud po dedinách za milosť pokladať, keď mu žid v čase jeho mackového sezónu za 2 haliere siriek predal ráčil. Teraz nech si bratia židia len komótno jedia svoje macky, vyštučania budú s pomocou Božou veselo predávať a kupovať. Na zdar!

Pozorovateľ.

Drobné zprávy.

— **Členom mliekarského družstva v Skalici.** K budúcej výplate mlieko nech si donesú všetci členovia aj knižky členovské, tie, v ktorých majú potvrdený podiel. Číslo knižiek musia sa poznať i do kníh.

— **Na deň zvestovania P. Marie 25. marca slávnostné obnovenie sľubu zdržanlivosti.** Ráno o 3,9 sidu sa členovia spolku v kruhovej miestnosti a pôjdu pod zástavu do kostola. Každý člen rech pride. Večer prednáška v kruhu a prijímanie nových.

— **Vymenovanie.** Ako sa dozvedáme presentovaný bol Jeho Veličenstvom na fáru vo Gbeloch vel. pán Pavel Blaho, doteraz farár v Brockom. Vymenovanému vel. p. farárovi Gbelskej obci — srdečne blahoželáme!!

— **Vojský odvod, assentírka v Skalici** bude dňa 26. marca, v Holiči dňa 28. marca. Druhý odvod bude 24. mája, predloha bola už snemom prijatá. Odvedeným bude sa počítat služobný čas, od Nového roku 1901, teď tak jako by už od Nového roku slúžili.

— **Hľadá sa poriadny kovársky tovarýš** do stálej práce na Budkoyanskom cis. a kr. majeri. Hlásit sa možno u majstra p. J. Mohrbachera.

— **P. Hrazdil Sylvester** v Brockom, hľadá kovárského tovarýša.

— **Voľba vikára.** Následkom resignácie arcibiskupa dr. Kohna bola v sobotu v Olomúci voľba kapitálskeho vikára a vyvolený bol bývalý generálny vikár kanonik Weinlich. Veru dobre by bolo, keby sv. Otec i na niektorých našich pp. biskupov pozornosť obrátil.

Drobnosti z boju protialkoholického

— V Amerike vyučuje sa vo všetkých školách, že alkohol je otrava.

— Poistujúce spoločnosti poisťujú všetkých zdržanlivých lacno a spolkom zdržanlivosti dávajú premie

— Na X. kongresse protialkoholizmu v Bremente protestovali proti uvádzaniu alkoholu medzi Černochovo v Afrike, ktorí hromadne mrú pod zhubným vlivom alkoholu.

— V Nemecku je spolok abstinentov učiteľov, spolok zdržanlivých žien, spolok obchodníkov a mnoho iných.

— Sociálny demokrat Dr. Lichtenberg povedal: abstinencia, zdržanlivosť nepoškodila našu stranu nikdy. Do putiky ide každý, aby užíval, aby pil. Podporovanie putík a spiritusových otravní znamená podporovanie najškodlivejšieho kapitalizmu, alkoholovej industrie!

— Kto seba ovláda, ovláda aj iných.

— V Nemecku je 300.000 notorických pijákov, vyvrhelov

— *Žiadosť iný kriech.* alkohol najviacej ničí iskru božiu v človeku. dušu! Opilec nemá poznania, nie lásky, nemá slobody, on má zver-ské chůtky. Opilec necíti.

— **Hlavný odvod (assentírka)** v meste Prešporoku bude pre rok 1903 cez dni 21., 22.; 23. apríla a síce v kasárni Špitálskej ulice odbavovaný.

— **Pp roľníkom v Uh. Skalici a okolí.** Aby som i najzarytejším odporcom výživných práškov dokázal výbornosť haematosy, som ochotný dať previesť pod kontrolou pána redaktora tohoto listu *zadarmo* niekoľko dôkazov o okamžitom účinku haematosy na chuť k žrádlu u najhorších žrúťov. Hlaste sa u pána redaktora! Prednosť majú uchádzači, v Uhorskej Skalici usadli O výsledku pckusov podá pán redaktor sám zprávu. Pokusy sú každému prístupné. — **Zvrolekár R. Zoubek vo Frenštáte p. R. Morava.**

— **Svoboda Hercog a Franc Štefan** odpredajú stodolu s tromi priehradami, škridli-

cou kritú pri dome stojacú pod čís. 19 v Šaštine. Kto by ju chcel kúpiť, nech sa hlási u výšspomenutých.

Laskavým čitateľom.

25. marcom t. m. zahájili sme vydávanie púťavého čítania, ktoré má smerovať ta, kde iné národnosti už dávno pred rokami sa toho chopily a čoho ovoce zaiste vidíme, na pr. v Čechách, na Morave atd., totiž poučovať, privykáť k čítaniu a tak vzdelávať našu mládež, lebo mládež naša dorastie a stane sa z nej ľud, celok, tak ako sme my teraz a preto povinnosťou našou je: našu mládež privykáť k čítaniu, aby, keď táto dorastie, mohla ľahšie preboriť sa trpkou životnou dráhou, ako to musí robiť náš úbohý ľud teraz, však, bohužiaľ, nemá ani ponetia, aké má práva, aké požiadavky, pri tak veľkých povinnosťach, aké sa na ňu čaruje jeho uvažujú; a každý dobrý Slováč, ktorý toto vidí, má sa pričiniť, aby, nakoľko je mu to možné, prispel buď poučováním iných, alebo lačnými poučnými knižkami, ktoré slúžia veru vždy k dobrému prospechu. Pozrite, drahí bratia, na národnosti iné, kde sa zakladajú celé rady knižnic pre mládež a privykajú sa od detinstva k čítaniu a keď dieťa raz privykne k peknému púťavému čítaniu, baží s dychtivosťou po spisoch iných a tak dorastajúce s týmto pekným darom, ktorý vznikol mu do mysle jeho, vzdeláva sa čím ďalej, tým viac a nemá sa čo obávať, keď dorastie a chytí sa buďto remesla, alebo akejkolvek inej živnosti, že bude museť tak ťažko zápasit' s nesnáďami, lebo každý rozumný človek si ďaleko ľahšie pomôže, ako človek otúpený. Preto sme sa odhodlali vydávať spisy pre mládež i dorastajúce, s pekným a púťavým čítaním, chceme totiž tiež založiť takúto knižnicu pod menom:

Z päť dielov sveta!

Ačkoľvek spisy tieto valnú literárnu cenu nemajú, uznať musí každý, ba sme presvedčení, že spisky tieto budú vítané nielen u mládeže, ale i u dospelých, ponevác obsahujú púťavé, zaujímavé čítanie.

Spisky tieto majú i tú výhodu, že sú veľmi lačné. Každý takýto spisok bude obsahovať 50—60 strán a bude stáť len 20 halierov.

Sošitky tieto budú vychádzať každého posledného v mesiaci u J. Teslika v Uh. Skalici.

Tieto spisky odporúčame obzvláštne rodičom do pozornosti, aby privykali svoje detky k čítaniu.

Tedy pričín sa každý, kto môžeš a rozširujte spisky tieto, ktoré slúžia k tak veľkému prospechu, lebo my chceme mať náš ľud, keď dorastie, vzdelaný a preto nech je našim heslom: rozširujme knižnicu „Z päť dielov sveta“

Oznámenie.

Čtenému obecnstvu týmto úctive oznamujem, že zaviedol som vo svojom obchode v Holiči (na rýnku)

pohravné potreby.

každého druhu, jako sú: sviece, vence, stužky, pokrovy, obleky do truhle (pre malé deti), mašle na krížky, atd.

Tlač na stužky a úmrtné oznámenie na objednanie hned sa shotovia.

Pri zavedení týchto predmetov na zreteli som mal, aby č. obecnosť nemuselo sa obťažovať behaním z obchodu do obchodu, ale aby so všetkými potrebnými vecmi u mňa dobre a lacno obslužené bolo.

Do priazne et. obecnstva sa odporúčajú, značím sa s úctou

Jozef Malovaný,
knihtlačiareň a knihárstvo
v Holiči.

Kto zamýšľa cestovať do

AMERIKY

nech sa obráti k slovenskej firme:

KAREŠ & STOCKÝ

v BREMEN Bahnhofstrasse 29.

Firma táto: 1. obcuje s cestovateľmi v ich materinskej reči. 2. preplavuje cestovateľov len s najlepšimi rýchlymi parolodami; 3. pozná všetky okolnosti a môže každému dať dôkladné vysvetlenie. 4. Pozná zákony americké a môže poučiť cestovateľov, ako sa majú chovať, aby svojho cieľa v Amerike bez prekážok došli a aby svoje groše na cestu márne nevydávaly.

pre poučenie k ceste, ktoré každý dostane darmo, pište jedine firme:

KAREŠ A STOCKÝ V BREMEN
v BAHNHOFSTRASSE 29.

ZADARMO!!

síce nie, ale za 20 hal. dostať u J. Teslika v Uh. Skalici »Päť dielov sveta«. Veľmi pútavá, zábavno-poučná knižnica. Práve vyšiel 1. soš.

Červenú datelinu

dva razy čistenú na najnov. strojoch s elekt. silou, zkušobným úradom a dokladom uznanú, že je od zezuliny čistá; najlepšie semeno, piesku, malého zrna, prídavkov atď. pozbavenú, doporučujem z Prahy za hotové:

- Dvojkosné pohorské semeno 100 kg. za K 144, 1 kg. K 1.60.
 - štyrská dvojkosná datelina, pôvodné semeno, 100 kg. za K 152, 1 kg. K 1.60
 - Lucernu (vojtešku.) pravú francúz. z Provence, hrubozrnú, so zárukou, že je čistá od hubilenu, úradne uznané vrecá 100 kg. za K 156, 1 kg. K 1.80.
 - franc. z Poitu, zezuliny pozbav. I. jak. 100 kg. za K 148, 1 kg. K 1.70.
 - domáciu, českú, moravskú lebo uhor. semä, bez prídavkov, 100 kg. za K 140, 1 kg. K 1.60.
 - Ligrus jednokosnú, 100 kg. K 34, 1 kg. 40 hal. dvojkosnú franc. 110 kg. K 44, 1 kg. 50 hal.
 - Smiešané lúčne traviny, ku zaklad. stálych dvojkosných lúč, najvýnos. krmne sladké vysoké traviny, rýchlo rastúcej, smiešanina zostaví sa dľa popisu pôdy, 100 kg. za K 80, 1 kg. K 1.—.
 - Krmne repy, Mamutku, červ. obr. dlhá, Mamutku franc. ružovú, bielu, žltú, 100 kg. za K 60-62, 1 kg. 80 hal.
 - Eckendorfku valcovitú, zlepš. žltú lebo červenú, 100 kg. za K 70-74, 1 kg. 90 hal.
 - Ovos Non plus ultra, výborný odrod, 100 kg. za K 26, 1 kg. 40 hal.
 - dánsky obrovský z Sigova, ranný znamenitý druh, 100 kg. za K 26, 1 kg. 40 hal.
- jako aj všetky ostatné druhy semien pre poľné, zahradné a lesné hospodárstvo, odporúča
- Jindřich Vaněk v Prahe,**
semenársky veľkoobchod a pestovanie semien.
Václavské námestie číslo 13. „u zlaté husy“.
Cenníky, dotazy a vzorky zasiela vďaka zdarma

Závod roľnícky!

Prvá moravská
roľnícka továreň akciová
na **sosústrednené hnojivá a lučebniny v PREROVE,**
odporúča suché a jemno mleté
umelé hnojivá
rôznych druhov, všetko zaručeného obsahu, za veľmi ľavné ceny
a výhodných podmienok.
Pri objednávkach vagonových určujeme zvlášte ľavné ceny.
Superfosfáty
pod 16% kyseliny fosforečné rozpustnej nevyrábame.

Priamy dovoz chilského liadku.
Voľný predaj Strassfurtského k a initu.

Mydlo „Palacký“

je najlepšie český výrobok.

Práca ľahká účinná prekvapujúca!

Prádo brele ako snáh!

Ján Vilímek, továrneň na mydla v LIPNIKU, nad Bečvou. (Morava).

Jedna domáca váha a fľaška pôvodnej francúzskej voňavky zadarmo!!

Pri báječne ľavných cenách rozosiľam z môjho bohate zásobeneho a svetoznámeho skladu, všeobecne obľúbené

mexické strieborné zbožie,

- 6 kusov stolových nožov z mexického striebra.
- 6 „ vidličiek z mexického striebra
- 6 „ ližičiek z mexického striebra
- 12 „ zvláštnych dessertných nožov
- 6 „ zvláštnych dessertných vidličiek
- 1 polievkovú ližicu z mex. striebra
- 1 mliečnu
- 2 elegantné salonné svietniky

16 kusov, všetko spolu len za 21.50 kr.

Každý objednatel mimo toho obdrží, ako odmenu, jednu presne do 12^{1/2} kg. váziacu domácu váhu úplne zdarma Mexické striebro je biely kov, za jeho trvanosť a zvláštnu jakosť ručím 25-ročnou zárukou. Rozosiľanie prevádzam, buď pri predbežnom doposlaní peňažného

obnosu alebo dobierkou z môjho europejského skladišča.

J Denker, obchodný dom: Bpest, Hernát-u. 54.

Za 3 zl. 40 kr. dobierkou zašlem jeden 90 cm široký kus spišského plátne na 6 mužských alebo ženských košiel, výbornej jakosti 5-ročnou zárukou; mnohé uznania po ruke.

Za 4 zl. 50 kr. dobierkou zašlem 3 m. modernej látky, na jeden elegantný mužský oblek. Farba dľa ľubosti. Vzorky sa neposiľajú.

Za 5 korún zašlem 4^{1/2} kg. (50 kusov) slabšej jakosti šperkoveho mydla, rozličnej farby, jako: ružovej, lalijovej, rezervnej, mliečnej, fialkovej, resedovej, jasmínovej, konvalinkovej posbírané. Pri predbežnom doposlaní peňažného obnosu alebo dobierkou.

Modro oblievané nádoby na varenie. Najjemnejšia výroba Báječne ľavné ceny. Objednávka na zkušku, 6 hrnkov na varenie a 6 rajničiek, stojí len 3 zlaté dobierkou.

Jozef Denker,

centrálny obch. dom.
Budapešť, Hernát-uteza 54.

Vzorky zdarma! Firma kresfanská!

Lodenové sukne,

polovlnené rôznych bariev, 1 kus 65-70 kr.
100 kusov 60-65 zl.,
detské sukienky 20 kr.
dobierkou zasiela:

I. Česká výroba a vývoz sukni lodenových

Adolfa Jelinka

v Lísku, p. Jimramov. (Morava)
Nehodiaci sa tovar buď vymením alebo vezmem späť a peniaze vrátim!!
Každá nespokojnosť vylúčená!!

BIČE,

remene k nohavičiam, bičiská,
remienky a ohlavky na cepy.
Taktiež všetky remenné potreby,
dostať dobré, za ľavné ceny, u firmy:

T. Ptáčník

Vysoké Mýto (Čechy)

HAEMATOSA

jediný skutočne výživný dobytčí prašok

Pre ošípané

vo troch druhoch:

- a) pre podsviňatá,
- b) pre väčšie prasce
- c) pre krmne ošípané.

Zvyšuje znamenite chuť ku žrádlu. Najhoršiu chuť napravi vo 2 dňoch. **Neobyčajný úspech pri ošípaných**

Dalej: haematosa č. 2. k náprave koňov a krávkoposobí výčene pri chudosti, slabosti, kašfu, zlazáche, nechuti ku žrádlu a špatnom trávení — Cena: 5 kg. franko 3 K 50 hal., bez fr. 30 kg. » K 60 hal. 50 kg. 16 K.
R. Zoubek, zverolekár vo Frenštate, p. Radhošť.

Ct obecnstvu v Skalici a okolí

úctive oznamujem, že od 1. apríla 1904 v Skalici v Potočnej ulici v dome p. Joz. Bernatoviča pod č. 190 otvorím

závod hodinársky.

Zaoberať sa budem správnou všetkých druhov hodín. Snahou mojou bude ct. obecnstvo čo najlepšie obslúžiť za ceny ľavné. Prosím etné obecnstvo o hojnú priazeň, značím sa s úctou

Matej Orlita, hodinár v Uhor. Skalici.